

Kortene paa Bordet fra de sidste Krige og ikke fremdrage blot en enkelt Mands subjektive Skjøn, men ved Samling af Mænd med baade historisk og krigsvidenskabelig Gyde til at fremdrage det saa objektivi som muligt, og først derigjennem kunde vi have set Noget om, hvilke Feil der ere gjorte her og der, hvilke Feil der maa tilskrives dette og hint, og mulig drage Lære deraf. Heraf udbrage vi den Lære, at militære Fordringer blive aldrig tilfredsstillede, og alfid ville, naar et Nederlag fremkommer, selv om man ikke vender sig med Skylden mod dem, der kæmpe tappert for deres Fædreland, disse desuagtet kaste Ansvaret tilbage paa dem, der ikke blindt hen kun følge deres Krav uden Bevis for, at det, selv om man havde fulgt disse Krav, da vilde have gaaet anderledes. Det er jo en Selvfølge, at, naar der i en saa lille Stat som Danmark er mellem 3 og 4,000 Mænd knyttede med hele deres borgerlige Eksistens til Militærvæsenet, og man kan regne paa, at der for hver af disse findes 4 eller 5 Familier til, som enten ved Dnster, Slægtstabsforhold eller paa anden Maade staa i nær Forbindelse med denne Sag, og hvis Dnster om, at de Andre maa leve vel, ere stærkt medvirkende til ogsaa at forene Dnsterne i militær Henseende, er det meget naturligt, at der derigjennem opstaar et stærkt militært Dnske, et stærkt militært Begjær. Det er naturligt; men jeg skal dog henstille, dersom man ganske rolig kunde overveie, hvilken Subtraktion man kan gjøre fra det militære Begjær ved Hjælp af denne Faktor, jeg her har nævnt, hvorledes da Resten, det virkelig militære, det vil sige Forsvarsvæsenets Krav vilde komme til at se ud. Det er noget Vignende her, som naar vi staa overfor f. Ex. en folkekirkelig Ordning, med de 11—1200 Præsters Krav: alle deres Krav om Ordningen af Præstegaardene, Tiende, Offer, Sognebaandsgrændser, Brugten af Kirker eller Ikke-Brugten af Kirker eller deslige, alle disse Krav maa vi ikke tro ere Religionens Krav allesammen; vi kunne drage derfra meget Mennefseligt, Personligt, Unsthydeligt maaste, men vi maa drage Meget bort derfra og faae maaste et helt andet Facit ud for Religionen selv. Naar jeg nu ser paa den Bevægelse, der er ført for Forsvarssagen; hvad er det saa? De have sendt en Række af Mænd ud, talrige Mænd ud, for at forklare deres Anskuelser, som ere fædrelandskjærlige, og for at modarbeide deres Anskuelser, hvis Fædrelandskjærlighed endnu ikke er vaagnet. Hvad er det, de Mænd have fortalt? Det er omtrent den samme Lektie, det er ikke engang saa udførligt, ikke engang saa skyldigt som det, man paa et Par Timers Tid kan læse sig

til i de militære Aktstykker, som sendes til Udvalgene her. Det gjør Indtryk af at være en Lektie, som de unge Mænd have lært paa militære Høistoler, eller Noget, de have læst dem til i en Bjece. Er der nu noget Overbevisende i det, ere disse ensidige Krav, som fremstilles, et særligt Bevis paa de særlige militære Begjæringers Berettigelse? Hvad have i Virkeligheden saadanne unge Mennesker Forstand paa, hvad man kan fordre eller ønske med Hensyn til en lille Stats Anlæg af sit Forsvarsvæsen? Det Samme omtrent, som en theologisk Kandidat, der nu søger Kapellanplads for, som Søren Kierkegaard siger, at faae sin Juliane, vilde berette os, hvorledes den lovgivende Magt nu burde og skulde ordne de kirkelige økonomiske og alle andre Forhold. Og hvorledes er denne Sag taget fra Regjeringens Side? Igaar hørte jeg her i Salen, at alt det, som den høitærede Krigsminister berettede i denne Sag, stod at læse i en Kapitains Bjece; jeg hørte det offentlig udtale her i Salen, men jeg har ikke studeret det nøie, men denne Andenhaands Visdom i Ledelsen af den Slags Sager giver, efter min Opfattelse, tilvisse det ærede Medlem for Middelfart (Monrad) Ret, naar han bebreidede Regjeringen, at den ikke lægger sin Sjæl ind i sine Børn. Men det angaar forresten ikke Krigsministeren alene; Conseilspræsidenten gjorde for 7 Aar siden denne Sag til sin Livsag, han lod den falde, reiste den efter 6 Aars Forløb, for at lade den begrave i det andet Thing ved en Dagsorden, Regjeringens Dagsorden, under dens Medvirkning, saa at de, der ikke vilde slaa Sagen ihjel, men lade den gaa over til Folkethinget, vare Regjeringens Modstandere, og de, der vilde slaa Forslaget ihjel, de, som vilde stemme for Regjeringens Dagsorden, dens Venner, og nu kommer Regjeringen iaar, og hvad den har at sige om Forslaget er, at den kan gaa ind paa et Forslag om at lade Sagen optage under fornøjet Overveielse, og forøvrigt beretter den os, hvad vi kunne læse os til i en Bjece. Jeg veed ikke, om det er at tage denne Sag alvorligt. Der kan jo være forskjellige Meningener derom, Regjeringen maa jo mene, at den tager den alvorligt. Men hvorfor har denne Sag hvilet i 6 Aar, hvorfor skulde den slaas ihjel ifjor, og hvorfor staar man nu iaar saaledes, at man ikke kan fortælle os Andet end Ting, som nu ere fortalte 180 Gange af den samme Person omkring i Landet. Om Nordens store Helt Carl den 12te synger man, han kunde ikke vige, blot falde kunde han. Om det høie Forsvarsministerium, jeg mener hele Ministeriet, maa man vende Sætningen om, de kunne ikke falde,